

Із Рамшева*).

I.

Конай один... В собі носи
Свої правдиві муки;
У стрічних жалю не проси,
Простягнувши старцем руки!
Сховай поглибше слід журби
І в самоті кімнати,
Нічної тихої доби
Оплач свої втрати!

Конай один.. В собі знаходить
Ратунку, а не в людях;
До світла істини доходить
З терпінням гордим в грудях.
А пробі час останній твій:
Надії переживши,
Героєм гинь, збий кухоль свій,
До краю не допивши!

II. Молитва.

Дні припали сліз та гніву,
Суму, муки, страху дні!...
Стих веселий відгук співу,
Скрізь погашено вогні.
Скільки впало у знемогу!
По ночам я сльози ллю,
Та молю ся тихо богу,
Правди вічної молю;

Припадаю за незрячих,
За знесилених отих...
До благань моїх горячих,
До благань моїх святих,
Міцний гнівом, чулий слухом,
Боже, вчувши, прихились,
Щоб за-ради слабих духом
Дні ці швидче пронеслись.

*) Рамшев — псевдонім одного із симпатичних молодих поетів російських, звісного перекладами з Шарля Боделера та Фрідріха Боденштедта, а також і своїми власними творами. Твори ті (поезії й беллетристика) друкувались з початку вісімдесятих років у кращих журналах під різними псевдонімами, а переважно з підписом „П. Якубович“. Не володіючи надзвичайним даром поета Рамшев-Якубович прихили читача чесністю мислі, світлом чуття, жвавістю погляду, скорбним, але горячим викликом громадянина-борця. Ота вдача завжді відрізняла Рамшева від натовпу російських віршовників, котрі — мало, що не володіли ові даром художности, а цурались навіть і питань дійности, являючись якимсь чудним пережитком на лану сьогочасного письменства. Хиби Рамшева — спільні хиби звичайних починаючих поетів, і ми не будемо чіпати їх, тим більше, що „лежачого не бють“. 1884 року Рамшев мусів замовкнути, і може на віки. 1887 року кимсь із людей близьких до Рамшева видано невеличкий збірничок его поезій; широкое місце займають переклади з Боделера та Боденштедта; із творів власних сюди не попали, з цензурних умовин, навіть деякі вірші, перше друковані в журналах нарізно; таким робом у збірник увійшли не кращі твори молодого поета, а тільки ті, на які не наклала руки цензура. Подаю до української громади переклади декотрих поезій із того збірника — власних Рамшева.

Павло Граб.

III. Зірка.

Зоряне небо, німе, зачароване...
 Зірка коралом спада :
 То — комусь царство небесне дароване,
 Душу Господь дожида.

Довго небозі ніч темна без досвіту
 Живіть тюрмою була ;
 Вихор розвіював мрієньки пб-світу
 В морі неправди та зла.

Зглянув ся бог : послала з колісницею
 Ангела — взяти єї ;
 Ярko чудовою сяє зірницею
 Слід колісниці тії.

IV. До матері.

У щіль захищену скали
 Своє вірля сховала мати ;
 А тільки крильця підресли, —
 Забуло, пурх, — і не піймати.

У вихрі бою та удач
 Їго закрутить хвиля з рана...
 Не плач, матусенько, не плач !
 Не відгукнеть ся жалем рана.

Настануть дні : без сил, блідний,
 Боець валяти меть ся домі, —

Обірвуть геть вінець ясний
 На тім уквітчаному чоблі.

Тоді, осміяний всіма,
 У дні, що півночі темнійше,
 Забутий, сам, як ти сама,
 О, рідна ненько, найніжнійше

Тебе єдину спомяну,
 Тебе, що викохала в муках ;
 Заплачу гірко, в тяжких звуках
 Свою непевність прокляну !..

V. На варті.

Хай нам щастя нема,
 Брате змучений мій,
 Хай до краю тюрма
 Душить в пітьмі німій !

Хай безсилі гадки
 Одцвітуть в самоті,
 Мов од вітру свічки
 Згаснуть мрії святі !

Хай!... Не даром, о ні,
 Світла кличемо ми,
 На шляхи вартівні
 Ставши супроти тьми.

Через млу несемо
 Вельми цінний корал :
 Живемо — горимо,
 Не вмира ідеал.

VI.

Я для тих співаю, хто болить за брата,
 Хто душею жвавий та міцний у вірі.
 Музою для мене мряка каземата,
 Ретязь та мотузки струнами на лірі.
 Хай співець бенкетів, кібетний худога
 Подає нам твори панського кохання;
 Я співати мушу про оті страждання,
 Що несе сучасник проклятий від бога.

VII. До сестри.

В час отой, коли тьмою знесилене
 Моє серденько стратило міць,
 А юнацтво запалом окрилене
 Гордим чблом погнуло ся ниць,

Коли віра до люду загинула
 І грозила ся доля страшна,
 Коли й муза сірому покинула, —
 Ти осталась край мене одна.

Привгорнула ся музою другою,
 І ратунком і світом була,
 Кожен стих мій під вражою хугою
 Мов дитину своєю берегла

Я-ж образи жорстокі та кровні,
 Все, чим мучив тебе, сподадав
 І крізь ночі як море безсонні,
 Почуваючи сором ридав.

VIII.

Під вовчі заводи пустині
 Стогнали фурії нічні,
 В часі, коли рука рабині
 Колиску гойдала міні

От-от забє слушна́ година!
 День, тільки день, і світ блисне,
 Ніч непрозору розжене,
 З кормиги вирветь ся людина.

Поки-ж не вдарив час визволу,
Кругом свистіли канчуки,
Прокляттем дитський слух з покволу
Вражали гірко кріпаки.

Вину батьків у правій злові
Народ на синові згадав :
„Ти не зачав ся ще в утробі,
Як я всю кров тобі віддав.

„Хай сонце-ж вік тебе не гріє,
Земля спокою не дає,
Хай буйний холодом обвіє,
Шуліка хижий заклоє!“

Гидке кріпацтво геть зітліло,
Погроза-ж та міцна була :
Ні сонце з неба не пригріло,
Ані земля не приняла.

І доси снить ся : шум пустині,
Бушують фурії нічні..
А в пізній час рука рабині
Колиску гойдає міні.

IX. На смерть Н. К-ої.

Лежу, мов труп покірливий.
Все бачить ся міні
Глибокий зір, докірливий...
Студили ся у сні
Ті устоська остужені,
Що в затишку жили,
І молодістю збужені
Сміяли ся, цвили.
Неначе ива віткою
До мене все хита,
Що сірою наміткою
Сумує край хреста.

„Твій пензель зачарований
Шлях праці малював
І в город сей мурований
З околиць рідних звав.
Ох город сей! Він голодом
Витав мене страшним,
Туманами та холодом,
Не промінем ясным!
Погасли світлі мрієньки...
Могила — жереб мій!
На вік склепились вієньки“...

А я — що скажу їй?

X. У огонь!

Він весь тремить в моїй руці,
Лист незабутнього кохання,
Де в кожній рисочці, слівці
Знахожу любі спогадання

Про дні, коли жилось яснійш,
 Грядуще раєм привикалось
 І спочувало ся повнійш
 І жити палко так бажалось.
 Нераз бувало сльози люю
 На працю серця похопливу...
 А нині все те, все паляю,
 Здіймаю руку полохливу?
 О, лекше б руку ту міні
 Спалить місць листу на огні!

А як, бува, чий взір огидний
 Зворушить затишок кутка, —
 Гість, слова доброго не гідний
 Писання миле одшука,
 І те чуття святе, кохане
 Недбалим дотиком спогане,
 Потопче мов би ніжний квіт,
 Що вже не встане в під чобіт?..
 О, ні! Палай, не кидай слідку,
 На вік без памятки засни —
 Палай скорійше, певний свідку,
 Безгрішних днів старовині!

З великоруського переклад

Павло Граб.

Із А. Теннісона.

І. Святий Симеон Стовпник.

Хоч і найгірший я поміж людьми
 Від стіп до голови багно гріхове,
 Ні небу ні землі не згоже, ледво
 Богопротивним дьяволам придатне,
 То все ж не покидаюсь я надії,
 Що присвячусь, — кричу і стогну й плачу,
 До неба брам бю бурєю-мольбою:
 Спаси мя, боже! Змилусь надо мною!

Нехай, страшний, могутий, правий боже
 На марно йде се все, що тридцять літ
 Потроєних надлюдським ще стражданем
 У справі й голоді, в морозі й спеці,
 У кашлю, фебрі, в струпах загновних,
 В корчах, кольках, між небом і землею